

faa billigere Laan, efter nogen Tids Forløb slippe op; det er noget, der altid sker, naar man søger at bryde Pengemarkedets ubønhørlige Love.

Jeg skal give nogle Oplysninger om det Spørgsmaal, som den ærede Folketingsmand for Odense Amts 7de Valgkreds (Sørensen), tror jeg, det var, fremdrog angaaende Kulbrydningen paa Færøerne og med Hensyn til de faktiske Betingelser herfor. Den stedlig kendte Folketingsmand for Færøerne gav forleden Dag de Oplysninger, der stod til hans Raadighed, og som jeg, der ikke er stedlig kendt deroppe, naturligvis ikke kan give. Den ærede Folketingsmand, som fremdrog dette Spørgsmaal, lagde Vægten paa, at Kulbrydningen deroppe saa vidt muligt sikredes den danske Nation i Stedet for at gaa over paa engelske Hænder. At sikkert dette, at Kullene brydes og brydes saaledes, at Udbytningen sker for den danske Nation ved den danske Nation, kunde dog kun ske paa een Maade, nemlig hvis man vilde gaa til Statsdrift af denne Kulbrydning. Derom har der nu ikke været Tale, og jeg antager ikke, at nogen tænker paa at gaa dertil, og naar man bortser fra denne Mulighed, kan det, man ønskede opnaaet, naturligvis ikke sikres paa anden Maade, da man ikke kan tvinge den private Kapital frem. Det kan altsaa ikke ubetinget sikres, at Driften ikke gaar over paa fremmede Hænder, naar der ikke er Konkurrence fra dansk Kapitals Side. Saaledes som det faktisk er gaaet til, er Initiativet til at udnytte disse Lag, saaledes som det oplystes af den ærede Folketingsmand for Færøerne, kommet fra dansk Side. Den Mand, der tog Initiativet, lod imidlertid sine Bestræbelser gaa over til en svensk Dame, en Frøken Kerstin v. Post, som ganske vist ikke har spundet Silke... (*Indenrigsministeren* [Bramsen]: Det var jo ogsaa Kul!)... ja, altsaa ikke har spundet Guld ved Sagen. Til hende blev der i 1894 givet de tre Koncessioner, hvorpaa Sagen nu staar, og som findes trykte i Ministerialtidenden Afdeling A. under 4de August 1894. Den ene, Hovedkoncessionen, gaar ud paa Kulbrydning paa Suderø paa Færøerne, den anden paa at bryde Kobber, Jernsten og ildfast Ler paa Suderø og den tredje paa at bryde Kobber paa Nolsø blandt Færøerne. Disse Koncessioner indeholde jo baade de Rettigheder, som Koncessionshaverinden vilde faa i forskellige Retninger, og de Forpligtelser, hun skulde paatage sig. Disse Forpligtelser gik i forskellige Retninger. For det

første gik de ud paa at sikre Ejerne eller Brugerne, Odelsbønderne, Kongsbønderne og det beneficerede Sognekald paa Suderø de Ydelser, som de skulde have for at tillade Kulbrydning paa deres Ejendomme eller de Ejendomme, af hvilke de havde Benyttelsesret. Dernæst var der forskellige Forpligtelser med Hensyn til Beboernes Forsyning med Kul i første Række, der var forskellige Forpligtelser navnlig med Hensyn til de Anlæg, der staa i Forbindelse med Brydningen for Udførselens Skyld, om, at ogsaa andre søfarende havde Ret til at benytte dem, og der var Forpligtelser med Hensyn til de lokale, kommunale Skatter og Afgifter, og Forpligtelser med Hensyn til den Mulighed, at Koncessionen ikke blev benyttet, hvad der saa skulde tilfalde Staten. Blandt Rettighederne hørte jo i øvrigt ogsaa det, at hun kunde overdrage disse Rettigheder, mod at vedkommende selvfølgelig indtraadte i alle Forpligtelser, og at de 3 Koncessioner ikke maatte splittes, men at de af dem, der til enhver Tid var i Kraft, altid skulde være paa samme Haand, dernæst, hvis det blev Udlændinge, at de ligesom Indlændinge skulde have at underkaste sig Landets Love og her i Landet have en befuldmagtiget, til hvem man i alle Forhold retlig kunde holde sig. Naar Regeringen altsaa i sin Tid gav hende disse Koncessioner og senere fornyede dem, idet de oprindelige Frister vare udløbne, med forberedende Arbejder, uden at den egentlige Brydning var begyndt, var det, fordi der var Grund til at antage og stadig har været Grund til at antage, at det var alvorlig mente Forsøg, en alvorlig ment Tanke i det mindste fra Koncessionshaverindens Side, og det var der saa meget mere Grund til, som Koncessionshaverinden har ofret sin Formue derpaa og ganske særlig opfyldt allerede nogle af de Pengeforpligtelser, som Koncessionen paalægger hende, særlig lige over for Suderø Sognekald og lige over for Odelsbønderne i Trangisvaag eller Frodebo, til hvem der skulde udbetales 77,000 Kr. for Odelsgodsets Marketal, regnet under et for de to Bygder. Man kunde, efter hvad der forelaa, antage, at Koncessionshaverinden, for at sikre sig disse betydelige Udlæg, ikke vilde opgive Sagen uden nogen Nødvendighed, og man antog derfor ogsaa senere ifølge denne Betragtning, at der var Grund til at forny Koncessionen eller give en Tillægskoncession af 18de December 1896, da det var lykkedes hende at faa dannet det saakaldte „la société minière des îles Færøe“, og da hun indstillede, at